

Een ondankbare taak

Linus Hesselink, eindredacteur

Peter Plasman is de raadsman van Mohammed B., die tot levenslang is veroordeeld voor de moord op Theo van Gogh. Hij voerde in de rechtszaal niet het woord – was hij niet te zeer gebonden, door afspraken met zijn cliënt, om zijn werk goed te kunnen doen? De strafpleiters die we ernaar vroegen vinden Plasmans opstelling niet vreemd, wel moeilijk.

‘Het was niks bijzonders’, zegt Mischa Wladimiroff. ‘Het optreden van een raadsman behelst wel vaker een soort stervensbegeleiding.’ Hij vervolgt: ‘De advocaat heeft drie taken. Hij moet erop toezien dat de regels worden nageleefd. Alleen al zijn aanwezigheid kan die naleving bevorderen, ook al zeg je niks. Daarnaast vertolkt hij het standpunt van de cliënt, dát was bij Mohammed B. niet het geval. Ten slotte kan hij het een en ander uitleggen aan de cliënt, bijvoorbeeld het standpunt van justitie. Zo draagt hij bij aan een weloverwogen beslissing van zijn cliënt.’ Iets heel anders dus dan de zaak Milosevic bij het Joegoslaviëtribunaal? ‘Ja, want Mohammed B. was de cliënt van Plasman, er was sprake van een vertrouwensbasis.’ Ook Cees Korvinus spreekt over de vertrouwensbasis: ‘Er was kennelijk geen vertrouwensbreuk tussen Plasman en zijn cliënt. Plasman

kan zonder toestemming van de cliënt niks zeggen over de afspraken met B., dat valt onder zijn beroepsgeheim, maar kennelijk hebben ze afgesproken dat de advocaat niet het woord zou voeren. Behalve dan dat hij namens B. zei dat die zijn volledige verantwoordelijkheid aanvaardde. Verder beperkte Plasman zich tot procesbegeleiding, zoals ook wel gebeurt als mensen hun eigen verdediging willen voeren. Dat was geen dankbare taak, en Plasman heeft het keurig gedaan.’

De Amsterdamse strafpleiter Geertjan van Oosten wijst erop dat Plasman was toegevoegd. ‘Daar heb je dan mee te leven, het beperkt je keuzevrijheid. Dan staat het je, tenzij er sprake is van een vertrouwensbreuk, niet zonder meer vrij de zaak neer te leggen. De klant is koning.’ Overigens stond Plasman die week niet op de piketlijst. Hij vertelde 11 november jl. de *Orde van de dag* dat hij toen zijn plek ‘die plek toevallig juist met een ander geruild’ had. Hoe hij dan wel aan die zaak kwam? ‘Beroepsgeheim.’ Piet Doedens vindt het een beetje ‘vreemde uitoefening van de advocatuur’. ‘De cliënt had kennelijk ook over de verdedigingsstrategie een uitgesproken mening. Maar wat moest hij nou nog met een advocaat? Zo’n heterdaadje is niet zo’n dankbare zaak. Toch kun je de rechters met het oog op de straftoemeting altijd nog andere zaken onder de neus houden. Bij mij zou dat niet zo lukken, dat minimaliseren van de rol. Je houdt dan wel de functie van vraagbaak,

en ik kan Plasman ook wel volgen. Het echte struikelblok is voor mij als de cliënt iets wil wat ik niet wil. Hij gaat me niet vertellen hoe ik het moet doen. Dan ga ik denken: het is niet goed voor de cliënt en niet goed voor mij.’

Dat Peter Plasman in de media meer over de zaak zei dan in de rechtszaal, oogst weinig bewondering. ‘Die losse flodders na afloop bij *Nova* zullen de rechters echt niet op andere gedachten brengen,’ aldus Doedens. ‘Ik begrijp wel dat de rechtbank over Plasmans eerdere uitlatingen in de pers hem een veeg uit de pan gaf,’ zegt Geertjan van Oosten. ‘Ik begrijp het wel, maar de rechtbank gaat daar niet over. Want de rechtbank weet niet welke afspraken er tussen raadsman en cliënt zijn gemaakt.’ ‘Kennelijk bood zijn mandaat hem de ruimte, of kon hij daarbinnen die ruimte pakken,’ zegt ook Cees Korvinus. ‘Maar meer dan een beschouwing achteraf, door een insider, was het niet.’ Mischa Wladimiroff ziet ook hier geen probleem. ‘Ach, dat je in de worstelpartij met de pers toch iets zegt, dat vind ik begrijpelijk.’

AGENDA

Post Academische Opleiding Gerechtigd Deskundige

Woensdag 21 september 2005 start de PAO-opleiding ‘Gerechtigd Deskundige’ aan de Juridische Faculteit van de Universiteit Leiden. De opleiding blijkt te voorzien in een groeiende behoefte aan meer juridische toerusting van de deskundige bij zijn optreden in de rechtspleging. De opleiding start met een openingscollege dat door prof. dr. Hans Nijboer zal worden gegeven. Net als vorig jaar zal de inschrijving beperkt blijven tot maximaal 20 deelnemers om het kwaliteitsgehalte van de opleiding te optimaliseren. Voor specifieke vragen over deze opleiding: Faculteit der Rechtgeleerdheid, Afdeling Bedrijfseconomie en Forensische Accountancy, dr. mr. P. Vos, tel: 071-527 77 50, e-mail: p.vos@law.leidenuniv.nl.

Deskundigenbericht; regiefunctie van de rechter

Dinsdagavond 13 september a.s. organiseert de Stichting Deskundigen en Rechtspleging een studieavond over de regiefunctie van de rechter met betrekking tot het deskundigenbericht. Actuele kwesties voor zowel juristen als voor deskundigen worden aan de orde gesteld onder leiding van de inleiders mr. drs. G. de Groot en mr. J.D.A. den Tonkelaar. Beiden zijn verbonden aan Project Regiefunctie van de Raad voor de rechtspraak waar onder

andere wordt gewerkt aan een handleiding deskundigen voor de civiele rechter, de totstandkoming van landelijk eenvormige schriftelijke informatie voor de deskundige en een model voor een deskundigenbericht. De bijeenkomst vindt plaats in KOG, Steenschuur 25, 2311 ES Leiden, van 19:00 tot 21:00. Aanmelden kan via e-mailadres: info@sdrnet.nl, de kosten zijn 20 euro. Meer informatie is te vinden op www.sdrnet.nl.